

PLAN MOT
KRÄNKANDE
BEHANDLING,
TRAKASSERIER OCH
SEXUELLA
TRAKASSERIER LÄSÅR
23/24

Håstad skola F-3

Innehållsförteckning

1	Bakgrund	4
1.1	Följande verksamheter omfattas av planen	4
1.2	Skolans ansvar	4
1.2.1	<i>Plan mot kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier</i>	<i>4</i>
1.2.2	<i>Skyldighet att anmäla</i>	<i>5</i>
1.2.3	<i>Ansvar</i>	<i>5</i>
1.2.4	<i>Lagstiftning</i>	<i>5</i>
1.3	Rutin för arbete då elev kan ha/har utsatts för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier	5
1.4	Ansvarig rektor	6
1.5	Förankring av planen	6
2	Föregående läsårs arbete och beskrivning av nuläge	7
2.1	Delaktighet	7
2.1.1	<i>Elevs delaktighet</i>	<i>7</i>
2.1.2	<i>Vårdnadshavarnas delaktighet</i>	<i>7</i>
2.1.3	<i>Personalens delaktighet</i>	<i>7</i>
2.2	Resultat av föregående läsårs insatser och åtgärder	8
2.3	Beskrivning av nuläge	8
3	Analys och åtgärder för kommande läsår	10
3.1	Analys	10
3.2	Nya mål, insatser och åtgärder	10
4	Bilaga 1: Begrepp och definitioner	12
5	Bilaga 2: Diskrimineringsgrunder	14
6	Bilaga 3	17

1 Bakgrund

1.1 Följande verksamheter omfattas av planen

Håstad skola åk 1-3, förskoleklassen och fritidshemmet

1.2 Skolans ansvar

Alla elever har rätt att känna sig trygga i skolan. De ska aldrig behöva utsättas för kränkningar, det vill säga sårande eller förnedrande behandling, varken från lärare och personal på skolan eller från andra elever.

Skolan har ansvar att förhindra att elever behandlas illa och det regleras i skollagen och diskrimineringslagen. I dagligt tal brukar man kalla återkommande kränkningar för mobbning, men det är inte ett begrepp som används i lagstiftningen. Istället används begreppen kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier (se även bilaga 1 om begrepp och definitioner).

1.2.1 Plan mot kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier

På varje skola ska det enligt skollagen finnas ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling. Det målinriktade arbetet omfattar att främja, förebygga, upptäcka och åtgärda kränkande behandling. Varje år ska det upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka åtgärder man avser att påbörja eller genomföra det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska vara med i efterföljande års plan.

Enligt diskrimineringslagen ska skolan arbeta med aktiva åtgärder för att motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter oavsett diskrimineringsgrund. Varje verksamhet ska ha riktlinjer som visar att sexuella trakasserier och trakasserier som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna inte accepteras. Varje skola ska också ha rutiner som dels klargör hur verksamheten ska agera om trakasserier påstås ha inträffat, dels anger vem den som anser sig trakasserad ska vända sig till och vem som ska ansvara för att händelsen eller påståendena utreds.

De sju grunderna för diskriminering:

- Kön
- Könsidentitet eller könsuttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionsnedsättning
- Sexuell läggning
- Ålder

För skolorna i Lunds kommun väljer vi att ha en samlad plan mot kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier. Det är viktigt att all personal och även eleverna och deras vårdnadshavare känner till planen.

1.2.2 Skyldighet att anmäla

En lärare eller annan personal på skolan som får veta att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier i samband med verksamheten ska anmäla detta till rektorn. Rektorn är skyldig att anmäla det till huvudmannen. När det gäller kränkande behandling är huvudmannen skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i de fall kränkande behandling konstaterats, vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

1.2.3 Ansvar

Huvudmannen, i detta fall Lunds kommun, har det yttersta ansvaret för att skollagen och diskrimineringslagen följs. I Lunds kommun har huvudmannen delegerat dessa ansvarsområden till respektive skolas rektor.

För verksamhet som avses i skollagens 25 kapitel (exempelvis öppen förskola och öppen fritidsverksamhet) och fritidshem som inte är integrerade med en skolenhet gäller plikten att anmäla kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier för den personal som huvudmannen utser.

1.2.4 Lagstiftning

Lagstiftning som styr ovan beskrivna skyldigheter att arbeta mot kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier finns i:

- Skollagen kapitel 6, 6-10 §§
- Diskrimineringslagen kapitel 16, 18-20 §§

1.3 Rutin för arbete då elev kan ha/har utsatts för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier

Barn- och skolförvaltningen har tagit fram en förvaltningsgemensam rutin som används när skolan fått veta att en elev kan ha blivit utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier av en annan elev eller av personal. I dessa fall ska personalen informera rektor omgående i enlighet med 6 kap 10 § skollagen, eller 2 kap 7 § diskrimineringslagen (anmälningsplikt). All personal inom förvaltningens olika verksamheter omfattas av bestämmelserna.

Rutinbeskrivning när ett barn eller en elev upplevt sig utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier:

Medarbetare

När en medarbetare får veta att ett barn eller elev har eller kan ha blivit utsatt för kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier ska medarbetaren genast informera rektorn om detta, senast nästa arbetsdag.

Rektor

Så snart informationen nått rektorn görs en anmälan till huvudmannen om händelsen. Rektorn, eller en annan person som rektorn utser, börjar sedan att tala med de som varit involverade. Rektorn beslutar också om eventuella åtgärder för att förhindra att kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier fortsätter.

I de fall då kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier har konstaterats,

följer rektorn, eller den rektor utser, upp att åtgärderna varit tillräckliga och att den kränkande behandlingen, diskrimineringen eller trakasserierna verkligen har upphört. Om det i uppföljningen visar sig att de vidtagna åtgärderna inte varit tillräckliga beslutar rektorn om eventuella förändringar av de åtgärder som vidtagits tidigare, alternativt fattar beslut om nya åtgärder för att se till att den kränkande behandlingen, diskrimineringen eller trakasserierna verkligen upphör.

1.4 Ansvarig rektor

Tajana Krznar rektor

1.5 Förankring av planen

Aktuell plan mot kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier finns på skolans hemsida.

Nyupprättad plan mot kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier lyfts med elever när den är färdigställd, under höstterminen.

Vid ett föräldramöte ska rektor, eller den rektor utser, visa planen för vårdnadshavare samt förklarar hur skolan arbetar främjande och förebyggande samt utifrån den förvaltningsgemensamma rutinen.

Rektorn, eller den rektor utser, går igenom nyupprättad plan i dess helhet vid en apt/alt fortbildningsdag under höstterminen.

Plan mot kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier är ett underlag som rektor alt arbetslaget går igenom med ny medarbetare/kollega som en del av introduktionen.

2 Föregående läsårs arbete och beskrivning av nuläge

2.1 Delaktighet

2.1.1 Elevers delaktighet

Under höstterminen har vi reflektionsveckor där eleverna reflekterar, utvärderar och ger förslag på nya åtgärder.

I förskoleklassen startar pedagogerna med lära-känna-veckor, med många namnlekar, samarbetsövningar både inne och ute.

I alla klasser går man igenom trivselregler ute och inne, säkerhet inom skolans gränser och rutiner vid måltider, kapprum, raster mm.

Varje termin genomför vi en trygghetsvandring och sociogram med eleverna

Vi har klassråd där eleverna tränas i de demokratiska processerna och att ta hänsyn till andra elevers åsikter och värderingar

Eleverna får en gång per termin anonymt besvara en enkät för trivsel, trygghet och välmående

Utvecklingssamtal där elevers upplevelse av arbetsmiljö, trygghet och trivsel lyfts

Trygghet och trivsel diskuteras på fritidshemmets samlingar där eleverna är delaktiga

2.1.2 Vårdnadshavarnas delaktighet

Vårdnadshavarna ges möjlighet att ta del av planen via hemsidan och via information på Unikum.

Vid varje utvecklingssamtal och föräldramöte ges det utrymme att lyfta frågor som berör eventuella trakasserier eller kränkningar.

2.1.3 Personalens delaktighet

Under höstterminen har vi reflektionsveckor där personalen reflekterar, utvärderar och ger förslag på nya åtgärder, både tillsammans med elever och i arbetslagen.

Vi har en värdegrundsgrupp där pedagog samt skolkurator från skolorna inom vårt utbildningsområde ingår.

Pedagogen i värdegrundsgruppen planerar och ansvarar för en tillsammansdag per termin, där värdegrundsarbete är fokus. Pedagogen reviderar även planer och analysera/reflektera kring insatser och utvärderingar/enkäter.

Värdegrundsgruppen arbetar med revideringen av planen mot kränkande behandling varje läsår.

I arbetslaget utvärderas genomförda insatser och arbetet följs upp löpande under läsåret tex genom reflektioner i arbetslaget, observationer mm. På arbetslagstiden sker kontinuerliga samtal om det sociala klimatet i skolan och vad kan vuxna göra för att stötta eleverna

Skolsköterskan har hälsosamtal med alla elever i F-klassen och åk 2. Frågor kring trivsel och trygghet tas då upp.

2.2 Resultat av föregående läsårs insatser och åtgärder

Föregående läsårs insatser och åtgärder

Arbeta inkluderande för elevernas välmående och trygghet

Under läsåret 22/23 så har fokus legat på sociala relationer, inkluderande och välmående. Sociogram, trygghetsvandring, trivselenkät och tillsammansdagar har varit våra planerade insatser under detta läsåret och har bidragit till att stärka eleverna välmående och trygghet. Via samtal med elever samt vårdnadshavare så har vi kunnat se en positiv bild av vår verksamhet. Många elever känner sig inkluderade, sedda, rättvist behandlade, trygga och tillfredsställda. I fall där en elev känt sig utanför och felbehandlad så har ansvarig lärare och närmsta pedagog tillsammans med elevens vårdnadshavare vidtagit åtgärder för att elevens välmående ska vara tillfredsställt. Detta har skett via samtal och uppföljning, samt i vissa fall med stöd av specialpedagog. Några elever har även börjat träffa kurator kontinuerligt vilket har visat sig ha en positiv påverkan på eleven. Den totala närvaron för eleverna på skolan har varit hög. I fall där elev haft mycket frånvaro har ansvarig lärare kontaktat vårdnadshavare samt EHT. Elevernas frånvaro har, enligt vårdnadshavare och elev, berott på sjukdom.

Arbeta mer med värdegrund i klasserna

I samband med den internationella Downs syndromdagen 21/3-23 genomfördes värdegrundsarbete i varje klass. Värdegrundsarbetet innefattade både praktiska samt teoretiska övningar, där inkluderande och olikheter var i fokus. Syftet med arbetet var att utvecklas elevernas förståelse för olikheter sinsemellan och i samhället, och att alla är lika mycket värda trots egenskaper och förutsättningar. Vi ville på ett reparerbart sätt få eleverna att se samt förstå att olikheter inte behöver betyda något dåligt.

Fördjupning i DF respons

På denna punkt har vi inte kommit någon vart eftersom vi inte har haft behovet att använda den. Dock kommer vi sätta oss in i detta under kommande läsåret, så vi har kunskapen om tjänsten skulle behövas.

2.3 Beskrivning av nuläge

Beskrivning av nuläge

Trygghetsvandringar

Utifrån trygghetsvandringarna kan vi dra slutsatsen att både skolbyggnad och skolgård är en trygg och inkluderande plats för eleverna.

Trivselenkät

Den senaste trivselenkäten visade att alla elever på skolan har någon att vara med, känner sig inkluderade och lyssnade på samt känner trygghet både på skolan och gentemot personal samt övriga elever.

Hälsosamtal med skolsköterskan

Hälsosamtal med skolsköterskan sker under läsåret.

Sociogram

Sociogrammen visar på att alla elever blivit valda inom någon av kategorierna "vem

leker jag helst med", "vem arbetar jag helst med" och "vem vill jag lära känna mer". Dock finns det några elever som inte blivit valda lika mycket som övriga. Dessa elever har vi observerat lite extra på raster och i den fria leken, där kan vi se att de elever som inte varit så "populära" på sociogrammen ändå har någon att leka med och blir vald av kompisar.

Analys av anmälningar om kränkande behandling

Vi har för närvarande inga anmälningar om kränkande behandling, vilket vi såklart är glada för. Vårt mål är att fortsätta i samma spår.

3 Analys och åtgärder för kommande läsår

3.1 Analys

Vi upplever vår skola som trygg och inkluderande, och i samtal med eleverna förstärks denna upplevelse. Genom att systematiskt arbeta med och implementering av värdegrund i det dagliga arbetet bibehåller vi trivsel och trygghet på skolan och fritids.

Antalet konflikter under skoltid och fritids är få och vi ser en positiv stämning bland eleverna. Det är därför viktigt för oss vuxna att fortsätta vårt arbete för en trygg och inkluderande skola. Vi behöver således jobba vidare med att vara närvarade under raster likaså lektionstid/fritids. Rastaktiviteter är även något som fått positiva påföljder och som vi kommer fortsätta att genomföra, tillsammans med eleverna.

Att det är få konflikter som leder till kränkingsanmälningar på vår skola kan delvis bero på att vi är en liten skola med få barn. Detta brukar spegla sig i den fria leken, där vi ser att barnen leker med varandra oavsett klass och kön. Elevernas individuella behov och förutsättningar bli synligare vilket vi anser normaliserar att vi alla är olika. Vi tror att detta i sin tur leder till att eleverna får en större förståelse för olikheter samt att de elever som skiljer sig lite från "normen" vågar ta mer plats.

Att det är få barn gynnar även oss vuxna som jobbar på skolan eftersom det är lättare för oss att lära känna alla barnen och skapa en relation. På så sätt kan vi lättare se ifall en elev inte mår bra.

Att vår skolgård är liten är också något som vi anser ligger till grund för vår trygghet på skolan. Vi vuxna ser barnen hela tiden vilket gör att vi kan avbryta konflikter innan de urartar, samt att vi kan se ifall något barn går ensam eller är ledsen.

Då vi kommer flytta in till Lovisaskolan pga. renovering på Håstad så kommer några av våra mål inför kommande läsår anpassas utifrån de behov och förutsättningar som vi kommer ha där.

3.2 Nya mål, insatser och åtgärder

Mål	Aktivitet	Förväntat resultat	Metod för utvärdering
God psykisk hälsa hos eleverna	Mycket samtal med tydliggörande pedagogik. Synliggöra olikheter och lyfta fram positiva sidor hos eleverna. Stötta eleverna och hjälpa dem att utveckla sin förmåga att beskriva sina känslor och tankar.	Elevernas välmående och psykiska hälsa är god, och bidrar till en trivsam skoldag.	Enkäter och samtal
Skapa en trygg miljö på Lovisaskolan, där alla elever känner sig tillfreds och bekväma.	Vara uppmärksamma på eventuella bekymmer. Stötta eleverna och	Eleverna upplever att skolan är en trygg och inkluderande plats, där de får lov att vara sig själva	Samtal med eleverna samt sociogram och trivselenkäter
Fördjupa oss i DF respons	Johanna Å kommer fördjupa sig i systemet och därefter introducera för arbetslaget	Förståelse och kunskap vid användning. Förhoppningen är att vi ska kunna använda detta system vid eventuella situationer.	Kunna se mönster i anmälningar
Arbeta mer med värdegrund i klasserna	Värdegrundsarbete utifrån värdegrundspärmerna samt behov i gruppen. Johanna Å kommer arbeta kontinuerligt med klasserna under läsåret	Trygghet och goda värderingar i klasserna. Öka kunskapen och förståelse för allas olikheter, samt utbilda eleverna i värdegrundsskapande kunskap och metoder för sociala	Enkäter och samtal

Mål	Aktivitet	Förväntat resultat	Metod för utvärdering
	23/24.	förhållanden.	

4 Bilaga 1: Begrepp och definitioner

Begrepp

Diskriminering

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, eller ålder. Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på just detta program. En pojke nekas arbeta med pärlplattor pga sitt kön.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en skola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar eleven på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna. Om exempelvis alla elever serveras samma mat, kan skolan indirekt diskriminera de barn/elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Trakasserier och kränkande behandling

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker elevens värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (jämför kränkande behandling nedan).

Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel "kvinnliga", "homosexuella" eller "bosniska" egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad "blatte", "mongo", "fjolla", "hora", eller liknande. Det gemensamma för trakasserier är att de gör att barn/elev känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad.

Kränkande behandling

Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker elevens värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund. Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker elevens värdighet. Några exempel är behandling som kan vara slag, öknamn, utfrysning och kränkande bilder eller meddelande på sociala medier (till exempel Facebook).

Både personal och elever kan agera på ett sätt som kan upplevas som trakasserier eller kränkande behandling.

Exempel på händelser som kan vara det som i lagen benämns kränkande behandling:

- Carl blir ofta kontaktad på nätet av elever på skolan. Där kallar de honom "pucko" och "tjockis". De har också lagt ut bilder av Carl på sociala medier. Bilderna har tagits i duschen efter gymnastiken.
- Lisa är stökig i barngruppen och vill inte lugna ner sig, pedagogen ger Lisa en örfil.
- Oliver har slutat fråga om han får vara med och leka på gården/rasterna. Han är hellre

ensam än att behöva höra de andra säga att han inte får vara med. Förskolans/skolans personal tror att Oliver är ensam för att han tycker om det. "Han är en ensamvarg", säger pedagogern. Oliver orkar inte förklara hur det egentligen ligger till.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier. Det kan handla om beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade. Det kan också handla om sexuell jargong. Det är personen som är utsatt som avgör vad som är kränkande.

Repressalier

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavaren har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när eleven, exempelvis som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

5 Bilaga 2: Diskrimineringsgrunder

Diskrimineringsgrunder

Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man. Exempel på händelser som kan vara diskriminering och trakasserier:

- Maria vill göra sin praktik på en målarfirma, men studie- och yrkesvägledaren avråder henne med argumentet "Det är för hårt arbete för en tjej". [diskriminering]
- Pedro blir retad av kompisarna på förskolan för att han är den ende killen som valt att vara med i dansgruppen. [trakasserier på grund av kön]
- Några elever på skolan sprider ett rykte om Karin, att hon betar sig som en hora och hånglar med vem som helst. [sexuella trakasserier]

Könsidentitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön. Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från "det normala". Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella. Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Jorge blir förlöjligad och hånad av en grupp killar i förskolan eftersom han sminkar sig med mascara och läppglans. [trakasserier]
- Kim, som identifierar sig som intergender, söker upp skolkuratoren på sin skola för att tala om problem i familjen. Skolkuratoren ifrågasätter Kims könsidentitet och istället för att få prata om sina problem hemma, måste Kim förklara och försvara vad intergender betyder och innebär. [diskriminering]
- Alex, som klär sig i kjol och klänning, blir utföst av de andra tjejerna från skolans tjejtoalett eftersom de tycker att Alex är för mycket kille för att få gå in där. [trakasserier]

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- En förskola/skola med många barn/elever med annan etnisk tillhörighet än svensk ger förtur åt etniskt svenska barn vid antagning av nya barn för att inte få en alltför segregerad barngrupp. [diskriminering]
- Thomas, som är svart, får många kommentarer från de andra barnen/eleverna om sitt hår och sin hudfärg. Många vill ta och känna på honom. Personalen avfärdar honom med att "Ja, men du vet ju att du är annorlunda. Det är klart att de andra är nyfikna på dig. De

menar ju inget illa". [trakasserier]

- Maria är bäst i klassen på svenska. Hon är aktiv på lektionerna och har alla rätt på proven. Läraren vill inte ge Maria A, då svenska inte är hennes modersmål. [diskriminering]

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför. Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Vincent, vars familj är med i Pingstkyrkan, blir ofta retad för det av några barn. De säger det på skämt, men han tycker inte att det är roligt. [trakasserier]
- Läraren nekar Leila att bära huvudduk på slöjden med motiveringen "Huvudduk är ett tecken på kvinnoförtryck". Det innebär att Leila utestängs från sin utbildning. [diskriminering]
- Rebecka är judinna. En dag har någon ristat ett hakkors på hennes skåp. [trakasserier]

Funktionsnedsättning

Med funktionsnedsättning menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

- På skolavslutningen ropade skolans rektor upp alla elever individuellt och tackade av var och en förutom en klass inom anpassad grundskola, som hon ropade upp som grupp. [diskriminering]
- Elenas pappa har en CP-skada. Hon blir arg och ledsen när andra barn/elever ropar "Din pappa är jävla CP." [trakasserier]
- Patrik, som har ADHD, blir utkörd från samlingen/klassrummet för att han inte kan sitta still. Han lämnar hela tiden sin plats. En dag klarar förskolan/skolan inte av situationen utan skickar hem Patrik med orden "ADHD-barn borde inte få gå här!" [diskriminering och trakasserier]

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning. Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier som har samband med sexuell läggning:

- Några elever i skolan brukar vara elaka mot Johanna på många olika sätt. Oftast kallar de henne "äckliga lebb". [trakasserier]
- Det har gått bra i förskolan/skolan för James tills hans två pappor kom på besök. Efter det har han svårt att få vara med och leka.
- James vill inte vända sig till sin pedagog eftersom pedagogen ser att de andra fryser ut honom, men inte gör något. [trakasserier]
- På skolan ordnas en avslutningsbal. Elin och Anna, som är ett par, får inte dansa den

första uppvisningsdansen tillsammans. [diskriminering]

Ålder

Med ålder avses enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd.

Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av

ålder. Skyddet gäller alltså även i förskolan/skolan. Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen.

Exempel på händelser som kan vara trakasserier:

- Malte är ett år yngre än sina kamrater och blir ofta retad på grund av detta. [trakasserier]
- Agnes pappa är mycket äldre än de andra papporna i hennes barngrupp/klass. Hon blir sårad när de andra kamraterna skämtar om det. Hon har sagt ifrån att hon blir ledsen, men de fortsätter i alla fall. [trakasserier]

6 Bilaga 3